

Sygn. akt IV KK 438/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 marca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Dorota Rysińska

SSA del. do SN Jacek Błaszczak

Protokolant Dorota Szczerbiak

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Zdzisława Brodzisza,

w sprawie **A. T. i P. G.**

skazanych z art. 279 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 26 marca 2015 r.,

kasacji, wniesionych przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanych

od wyroku Sądu Rejonowego w W.

z dnia 15 lutego 2012 r.

uchyla zaskarżony wyrok:

- w stosunku do oskarżonego **A. T.** co do rozstrzygnięcia zawartego w punkcie **XV** w zakresie nałożonego obowiązku naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonych **K. I. i L. Z.**,

- w stosunku do oskarżonego **P. G.** co do rozstrzygnięcia zawartego w punkcie **XVI** w zakresie nałożonego obowiązku naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonych **L. M., A. F. i P. K.**,

- w stosunku do oskarżonych A. T. i P. G. co do rozstrzygnięcia zawartego w punkcie XVII w zakresie nałożonego obowiązku solidarnego naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonych [...] i w tym zakresie sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w W. do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w W., uwzględniając wniosek prokuratora złożony w trybie art. 335 § 1 k.p.k., wyrokiem z dnia 15 lutego 2012 r. orzekł:

1. oskarżonego A. T. uznał za winnego czynów zarzucanych w pkt I, II, III, IV, V, VIII, IX, XII, XIV i XV aktu oskarżenia, stanowiących występki z art. 279 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 60 § 1 § 3 i § 6 pkt 3 k.k. wymierzył za każdy z tych czynów karę po 10 miesięcy pozbawienia wolności;
2. oskarżonego A. T. uznał za winnego czynu zarzucanego mu w pkt XIII aktu oskarżenia, stanowiącego występki z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 13 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 60 § 1. § 3 i § 6 pkt 3 k.k. wymierzył karę 10 miesięcy pozbawienia wolności;
3. oskarżonego A. T. uznał za winnego czynu zarzucanego mu w pkt VI aktu oskarżenia, stanowiącego występki z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 13 § 1 k.k. i art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. i za to na podstawie art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 60 § 1, § 3 i § 6 pkt 3 k.k. wymierzył karę 10 miesięcy pozbawienia wolności;
4. oskarżonego A. T. uznał za winnego czynu zarzucanego mu w pkt VII aktu oskarżenia, stanowiącego występki z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 13 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 60 § 1 § 3 i § 6 pkt 3 k.k. wymierzył karę 10 miesięcy pozbawienia wolności;
5. oskarżonego P. G. uznał za winnego czynów zarzucanych mu w pkt IV, V, VIII, IX, X, XI aktu oskarżenia, stanowiących występki z art. 279 § 1 k.k. i

za to na podstawie art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 60 § 1 § 3 i § 6 pkt 3 k.k. wymierzył za każdy z tych czynów karę po 10 miesięcy pozbawienia wolności;

6. oskarżonego P. G. uznał za winnego czynu zarzucanego mu w pkt VI aktu oskarżenia, stanowiącego występki z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 13 § 1 k.k. i art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. i za to na podstawie art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 60 § 1, § 3 i § 6 pkt 3 k.k. wymierzył karę 10 miesięcy pozbawienia wolności;
7. oskarżonego P. G. uznał za winnego czynu zarzucanego mu w pkt VII aktu oskarżenia, stanowiącego występki z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 13 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 60 § 1, § 3 i § 6 pkt 3 k.k. wymierzył karę 10 miesięcy pozbawienia wolności;
8. na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w miejsce wymierzonych w punktach I-IV kar pozbawienia wolności wymierzył oskarżonemu A. T. karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
9. na podstawie art. 69 § 2 k.k. w zw. z art. 60 § 5 i § 4 k.k. w zw. z art. 70 § 2 k.k. w zw. z art. 343 § 2 pkt 2 k.p.k. (omyłkowo w wyroku Sąd Rejonowy powołał art. 340 § 2 pkt 2 k.p.k. – uwaga SN) wykonanie łącznej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił oskarżonemu A. T. na okres 5 lat próby;
10. na podstawie art. 33 § 1 2 i 3 k.k. wymierzył oskarżonemu A. T. karę grzywny w wysokości 20 stawek dziennych w kwocie po 20 zł stawka;
11. na podstawie art. 73 § 2 k.k. oddał oskarżonego A. T. w okresie próby pod dozór kuratora sądowego;
12. na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu P. G. karę łączną 3 lat pozbawienia wolności;
13. na podstawie art. 69 § 2 k.k. w zw. z art. 60 § 5 i § 4 k.k. w zw. z art. 343 § 2 pkt 2 k.p.k. (omyłkowo w wyroku Sąd Rejonowy powołał art. 340 § 2 pkt 2 k.p.k. – uwaga SN) wykonanie łącznej kary

pozbawienia wolności warunkowo zawiesił oskarżonemu P. G. na okres 4 lat;

14. na podstawie art. 33 § 1, 2 i 3 kk wymierzył oskarżonemu P. G. karę grzywny w wysokości 60 stawek dziennych w kwocie po 20 zł stawka;

15. na podstawie art. 39 pkt 5 k.k. orzekł wobec oskarżonego A. T. obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonych:

- D. T. kwoty 5.000.00 zł,
- K. I. kwoty 15.000.00 zł,
- L. Z. kwoty 15.000.00 zł,

16. na podstawie art. 39 pkt. 5 k.k. orzekł wobec oskarżonego P. G. obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonych:

- L. M. kwoty 5.000.00 zł,
- A. F. kwoty 5.000.00 zł,
- P. K. kwoty 3.500.00 zł,

17. na podstawie art. 39 pkt 5 k.k. orzekł wobec oskarżonych A. T. i P. G. obowiązek naprawienia szkody solidarnie poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonych:

- Uniwersytetu [...] kwoty 48.479,89 zł,
- J. C. kwoty 34.800.00 zł,
- W. R. kwoty 14.100.00 zł,
- F. D. kwoty 2.000.00 zł,
- S. i J. W. kwoty 4.000.00 zł,
- W. T. i J. T. kwoty 1.200.00 zł,
- W. M. kwoty 9.000.00 zł,
- M. Z. kwoty 400.00 zł.

Powyższy wyrok nie został zaskarżony przez żadną ze stron i uprawomocnił się w pierwszej instancji.

Wyrok ten został zaskarżony kasacją przez Prokuratora Generalnego:

1. co do rozstrzygnięcia zawartego w punkcie XV części dyspozytywnej wyroku w zakresie nałożonego obowiązku naprawienia szkody na

- rzecz pokrzywdzonych K. I. i L. Z., na korzyść oskarżonego A. T.,
2. co do rozstrzygnięcia zawartego w punkcie XVI części dyspozytywnej wyroku w zakresie nałożonego obowiązku naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonych L. M., A. F., P. K. na korzyść oskarżonego P. G.,
 3. co do rozstrzygnięcia zawartego w punkcie XVII w części dyspozytywnej wyroku w zakresie solidarnego nałożonego obowiązku naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonych [...] - na korzyść oskarżonych A. T. i P. G.

W kasacji Prokurator Generalny wyrokowi zarzucił rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie przepisów prawa karnego procesowego - art. 366 § 1 k.p.k. oraz art. 410 k.p.k. polegające na zaniechaniu wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy związanych z wysokością faktycznie poniesionej szkody zaistniałej w wyniku przestępstw popełnionych na szkodę konkretnych pokrzywdzonych i orzeczeniu obowiązku naprawienia szkody w wysokości przekraczającej rzeczywistą szkodę, w wyniku czego doszło do rażącego naruszenia przepisu prawa karnego materialnego - art. 46 § 1 k.k. skutkującego wadliwym orzeczeniem środka karnego w postaci obowiązku naprawienia szkody.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w W.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest zasadna, choć nie pozbawiona wad o charakterze redakcyjnym i merytorycznym. W kategorii oczywistej omyłki pisarskiej należy potraktować powołanie jako podstawy prawnej wniosku kasacyjnego art. 572 k.p.k. Natomiast błędem merytorycznym jest wskazanie w zarzucie kasacji, że uchybienie polegało na naruszeniu art. 366 § 1 k.p.k. i art. 410 k.p.k. Przepisy te dotyczą budowania podstawy dowodowej wyroku wydanego na rozprawie. Natomiast w rozpoznawanej sprawie sąd orzekał na posiedzeniu w trybie art. 343 w zw. z art. 335 § 1 k.p.k. Opis zarzucanego uchybienia wskazuje, że w rzeczywistości skarżącemu chodziło o niewzięcie przez sąd pod uwagę wszystkich okoliczności dotyczących obowiązku

naprawienia szkody, co stanowi naruszenie art. 92 k.p.k. W następstwie rażącego naruszenia tego przepisu doszło do wydania wadliwego rozstrzygnięcia w tym zakresie, co świadczy o jego istotnym wpływie na treść wyroku. Dopiero więc odczytanie kasacji przez przyzmat opisanego uchybienia prowadzi do stwierdzenia, że jest ona zasadna.

Trafnie w kasacji skarżący podniósł, że przy ustalaniu wysokości szkody, która powstała w wyniku przestępstwa, należy wziąć pod uwagę nie tylko obiektywną wartość skradzionych przedmiotów, ale również konieczne jest uwzględnienie wartości skradzionego mienia, które zostało odzyskane przez pokrzywdzonego.

Sąd Rejonowy w W. orzekł o obowiązku naprawienia szkody na rzecz K. I. w kwocie 15.000 zł. Jednak pokrzywdzony do protokołu przyjęcia ustnego zawiadomienia o przestępstwie i przesłuchania w charakterze świadka wartość utraconych przedmiotów oszacował na kwotę 15.000 zł, natomiast wartość uszkodzonych dwóch okien w tym jednego balkonowego określił na kwotę 5.000 zł. Podczas kolejnego przesłuchania w dniu 21 stycznia 2011 r. pokrzywdzony ogólną wartość utraconych przedmiotów w postaci wyrobów ze złota i srebra określił na kwotę 12.500 zł oraz uszkodzonych drzwi balkonowych na kwotę 2.500 zł. Podczas czynności okazania w dniu 15 marca 2011r. pokrzywdzony rozpoznał sygnet damski wykonany ze złota wysadzany brylantami, którego wartość określił na kwotę 5.000 zł, który odebrał.

Ponadto z pisma K. I. z dnia 10 września 2012 r. skierowanego do Sądu Rejonowego w K. wynika, że w związku ze zdarzeniem kradzieży z włamaniem do jego domu otrzymał on wypłatę odszkodowania w wysokości 12.161.98 zł, a odzyskany sygnet damski został wyceniony przez likwidatora szkody na kwotę 650 zł.

Pokrzywdzona L. Z. do protokołu przyjęcia ustnego zawiadomienia o przestępstwie i przesłuchania w charakterze świadka podała, że wartość utraconych przedmiotów w postaci złotych i srebrnych precjozów, laptopa marki Lenovo oraz 200 Euro oszacowała na łączną sumę 13.874 zł, zaś ostatecznie łączną wartość strat określiła na kwotę

15.000 zł. Pokrzywdzona podczas czynności okazania rozpoznała szereg precjozów ze złota i srebra oraz podała wartość odzyskanych przedmiotów, których łączna wartość, jak wynika z wyliczenia wynosi 10.520 zł, które odebrała za stosownym pokwitowaniem. L. Z. w piśmie skierowanym do Sądu Rejonowego w K. podała, iż ubezpieczyciel wypłacił jej kwotę około 1.000 zł za zniszczone okno oraz ponownie wyceniła wartość nieodzyskanych przedmiotów na kwotę około 20.000 zł.

L. M. do protokołu przyjęcia ustnego zawiadomienia o przestępstwie i przesłuchania w charakterze świadka osoby zawiadamiającej podała, iż wartość utraconych w wyniku przestępstwa przedmiotów na jej szkodę wynosi 5.000 zł. W toku czynności okazania rozpoznała m. in. obrączkę i pierścioneł, których wartości nie potrafiła określić oraz podała, iż jeden z łańcuszków koloru srebrnego może stanowić jej własność. L. M. odebrała rozpoznane przez siebie przedmioty. Z pisma pokrzywdzonej do Sądu Rejonowego w K. wynika, iż z tytułu ubezpieczenia otrzymała odszkodowanie w wysokości 3.198,68 zł, natomiast do wartości skradzionej biżuterii należy doliczyć złoty damski zegarek o wartości 1.000 zł. Wartość odzyskanych rzeczy określiła na kwotę 510 zł. Pokrzywdzona dołączyła także zawiadomienie o wypłacie Polskiego Towarzystwa Ubezpieczeń S.A. w ramach umowy ubezpieczenia kwoty 3.198,68 zł.

A. F. w zawiadomieniu o przestępstwie podał, że sprawcy dokonali kradzieży z włamaniem do domu, skąd zabrali w celu przywłaszczenia między innymi telewizor marki Sony Bravia i inne przedmioty o łącznej wartości 5.000 zł. J. F. podczas czynności okazania rozpoznała telewizor marki Sony Bravia, którego wartość określiła na kwotę 3.300 zł, który został jej wydany. Podczas kolejnego okazania J. F. rozpoznała jako jej własność odtwarzacz DVD marki Pionier oraz do pokwitowania odbioru dołączyła między innymi dokument ubezpieczenia sprzętu, w którym widnieje cena detaliczna odtwarzacza w kwocie 399 zł.

P. K. do protokołu przyjęcia ustnego zawiadomienia o przestępstwie i przesłuchania w charakterze świadka podał, że sprawcy

w wyniku kradzieży z włamaniem do domu skradli przedmioty o łącznej wartości 3.500 zł. Pokrzywdzony podczas czynności okazania rozpoznał odtwarzacz DVD marki Samsung, który został zwrócony.

J. C. przesłuchany w charakterze świadka określił wartość utraconych przedmiotów na kwotę 34.800 zł, zaś wartość użytkowanych przez niego przedmiotów należących do Uniwersytetu na kwotę 45.195.87 zł. Przesłuchany ponownie podał, że po dokładnym przeszukania mieszkania okazało się, iż czarny kuferek z zawartością srebrnych antycznych sztućców nie został skradziony, a jego wartość uprzednio oszacował na kwotę 10.000 zł. Podał także, iż sprawcy skradli projektor multimedialny marki Del o wartości 3.284.02 zł na szkodę Uniwersytetu. Podczas czynności okazania rozpoznał część przedmiotów skradzionych na jego szkodę oraz oświadczył, iż niektóre z nich stanowią prawdopodobnie jego własność. Pokrzywdzony rozpoznał także aparat fotograficzny marki Fuji Film i projektor multimedialny marki Del, które stanowiły własność Uniwersytetu. Podczas czynności okazania E. C. rozpoznała szereg przedmiotów, które stanowiły jej i męża własność, ale nie potrafiła podać wartości odzyskanego mienia, przy czym odebrała łącznie 12 przedmiotów, w tym także stanowiących własność Uniwersytetu J. J. C. i E. C. złożyli do Sądu Rejonowego wnioski o naprawienie szkody, w którym wskazali, iż nie odzyskali mienia, w tym służbowego sprzętu komputerowego i fotograficznego łącznej wartości 42.567.39 zł, który był własnością Uniwersytetu oraz rzeczy stanowiących ich wspólną własność, tj. srebrnej biżuterii, kolekcji numizmatycznej oraz srebrnych sztućców, których łączną wartość oszacowali na kwotę 25.000 zł.

W. R. do protokołu przyjęcia ustnego zawiadomienia o przestępstwie i przesłuchania w charakterze świadka podał, że wartość utraconego mienia w wyniku kradzieży z włamaniem wynosi 14.100 zł, zaś wartość zniszczeń i uszkodzeń ocenił na kwotę 900 zł. Podczas czynności okazania rozpoznał część utraconych w wyniku kradzieży z włamaniem przedmiotów, których wartość określił na kwotę 3.500 zł. Przedmioty te pokrzywdzony odebrał.

W. R. w piśmie skierowanym do Sądu Rejonowego podał, że od firmy ubezpieczeniowej [...] otrzymał odszkodowanie w kwocie 8.007.16 zł.

Zauważyć ponadto należy, że Sąd Rejonowy w zaskarżonym wyroku bezpodstawnie nałożył wobec oskarżonego A. T. solidarnie obowiązek naprawienia szkody na rzecz W. M. i M. Z., skoro nie został oskarżony o popełnienie przestępstwa na szkodę tych osób.

Wobec wskazanych rażących uchybień, Sąd Najwyższy uchylił wyrok w zaskarżonej części i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. W tym postępowaniu Sąd Rejonowy poczyni stosowne ustalenia faktyczne co do istnienia i wysokości szkody. Dopiero wtedy należy wydać orzeczenie co do obowiązku jej naprawienia.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.